

PÁ 10. ledna – Podněty k zamyšlení

„Mladý Daniel a jeho společníci měli v Babylóně zdánlivě více štěstí než Josef během prvních let svého života v Egyptě. Přesto však museli i oni projít podobně těžkými zkouškami charakteru. Ze svých poměrně prostých judských domovů byli tito mladí muži z královského rodu přesídleni do nejnádhernějšího města, na dvůr slavného monarchy. Tam se měli připravovat, aby mohli vstoupit do královských služeb. Na tomto přepychovém a zkaženém dvoře je obklopovalo mnoho pokušení. Ctitelé Hospodina se stali zajatci Babylónu. Nádoby z Božího chrámu byly přeneseny do chrámů babylónských bohů a samotný izraelský král byl Babylónany uvězněn. Pyšní vítězové jim stále připomínali tyto skutečnosti jako důkaz, že jejich náboženství a způsob života jsou lepší než náboženství a životní styl Židů.

A přece v této situaci, navzdory pokoření Izraele, Bůh dal Babylónu jasný důkaz o své svrchovanosti, o svatosti svých požadavků i o spolehlivých důsledcích poslušnosti. Toto svědectví podal způsobem, kterým ho jedině přinést lze – prostřednictvím lidí, kteří byli stále věrni.“ (Ed 54; VYCH 34)

Otázky k rozhovoru

1. Podělte se společně o různé kulturní a společenské výzvy, kterým jako křesťané čelíte. Jak je zvládáte? Jak na ně můžete reagovat jako církevní společenství?

2. Uvažujte o tom, jak snadné by bylo pro Daniela a jeho společníky udělat kompromisy ve své víře. Vždyť nakonec, Babyloňané zvítězili. Židovský národ byl poražen. Jaký další „důkaz“ byl potřebný k tomu, aby se potvrdilo, že babylónští „bohové“ byli mocnější než Bůh Izraele a že Daniel a jeho společníci by to měli přijmout jako fakt? Jakých biblických pravd se mohli přidržovat, aby překonali náročné období, které prožívali? (Jr 5,19 a 7,22–34) Proč je důležité znát Písmo a chápat „přítomnou pravdu“?

Jr 5:19 „Až se zeptáte: ‚Proč nám to všechno Hospodin, náš Bůh, učinil,‘ ty jim řekneš: ‚Tak jako jste vy opustili mě a sloužili ve své zemi cizím bohům, tak budete sloužit cizákům v zemi, která nebude vaše.‘“

Jr 7:22-34 „²²Nemluvil jsem k vašim otcům o zápalné oběti a obětím hodu v den, kdy jsem je vyvedl ze země egyptské; žádný takový příkaz jsem jim nedal. ²³Přikázal jsem jim jedině toto: ‚Poslouchejte mě a budu vám Bohem a vy budete mým lidem, chodte po všech cestách, jak jsem vám přikázal, a povede se vám dobře.‘ ²⁴Ale neposlechli, své ucho nenaklonili, žili podle záměru svého zarputilého a zlého srdce, obraceli se ke mně zády, a ne tváří, ²⁵a to ode dne, kdy vaši otcové vyšli z egyptské země, až dodnes. Posílával jsem k nim nepřetržitě všechny své služebníky proroky, posílal jsem je denně, ²⁶ale neuposlechli mě, své ucho nenaklonili, zůstali tvrdší než jednali hůř než jejich otcové. ²⁷Vyřídili jim všechna tato slova, ale oni tě neposlechnou, budeš k nim volat, a neodpoví ti. ²⁸Řekneš jim: ‚Toto je pronárod, který neposlouchá Hospodina, svého Boha, a nedá se napomenout. Ztratila se věrnost, je odtáta od jejich úst.‘ ²⁹ ‚Odstrihni si vlasy svého zasvěcení a odhod' je ‚ zapěj na holých návrších žalozpěv, protože Hospodin zavrhl a odmrštil pokolení, na něž se hněvá. ³⁰Judští synové se dopouštěli toho, co je zlé v mých očích, je výrok Hospodinův. V domě, který je nazýván mým jménem, postavili ohydné modly, a tak jej poskvrnili. ³¹V Tófetu, který je v Údolí syna Hinómova, postavili posvátná návrší a spalovali své syny a své dcery ohněm. To jsem jim nepřikázal, ani mi to nepřišlo na mysl. ³²Proto hle, přicházejí dny, je výrok Hospodinův, kdy se už nebude říkat: ‚Tófet‘ ani ‚Údolí syna Hinómova‘, nýbrž ‚Údolí vraždění‘. V Tófetu se bude pohřbívat, a až nebude místo, ³³stanou se mrtvolky tohoto lidu pokrmem nebeskému ptactvu a zemskému zvířectvu, jež nikdo nevyplaší. ³⁴Způsobím, že v judských městech a na ulicích Jeruzaléma přestane hlas veselí, hlas radosti, hlas ženicha i hlas nevěsty, neboť země bude obrácena v trosky.“

3. Proč je věrnost důležitá nejen pro nás samotné, ale i pro ty, kterým je naše věrnost svědectvím o charakteru Hospodina, jemuž se snažíme sloužit?

✧ Texty na tento týden – Daniel 1

✧ Základní verš

„A Bůh dal těm čtyřem jinochům vědění a zběhlost ve veškerém písemnictví a moudrosti. Danie lovi dal nadto porozumět všem viděním a snům.“ (Da 1:17)

Bible se nezdráhá ukázat i slabosti a nedostatky padlého lidstva. Počinaje Gn 3. Kapitoulou Písmo opakovane připomíná lidskou hříšnost a její smutné důsledky. Současně však můžeme pozorovat také životy a jednání lidí, kteří prokazují mimořádnou věrnost Bohu dokonce i tehdy, když musí čelit silnému tlaku, aby se jí vzdali. Velmi zřetelně můžeme příklady takové věrnosti vidět v knize Daniel.

Při studiu knihy Daniel však mějme na paměti, že skutečným hrdinou knihy je Bůh. Někdy se natolik zaměřujeme na příběhy, které zdůrazňují věrnost Daniela a jeho přátel, že můžeme zapomenout vyzvednout věrnost toho, který je vedl, žehnal jim a chránil je, když byli konfrontováni s mocí a lákadly Babylónu. Zůstat věrný – to může být velkou výzvou i v naší domovině, natož když jsme vystaveni tlaku cizí země, odlišné kultury a neznámého náboženství. Hlavní lidští hrdinové těchto příběhů však zvládli nástrahy, se kterými se setkali, protože podobně jako apoštol Pavel mohli říci „vím, komu jsem uvěřil“ (2Tm 1,12). A právě Bohu zůstali ve svých zkouškách věrni.

✧ Týden ve zkratce:

- Boží svrchovanost
- Víra pod tlakem
- Pevné rozhodnutí
- Bezchybní a hezcí
- Závěrečná zkouška
- Podněty k zamyšlení

NE 5. ledna – Boží svrchovanost

Da 1:1.2 „¹Ve třetím roce kralování Jójakíma, krále judského, přitáhl Nebúkadnesar, babylónský král, k Jeruzalému a oblehl jej. ²Panovník Hospodin mu vydal do rukou judského krále Jójakíma a část nádob Božího domu. Nebúkadnesar je dopravil do země Šineáru, do domu svého božstva; nádoby dal dopravit do klenotnice svého boha.“

Gn 11:2.4.9 „²Když táhli na východ, nalezli v zemi Šineáru pláň a usadili se tam. ⁴Nato řekli: ‚Nuže, vybudujme si město a věž, jejíž vrchol bude v nebi. Tak si učiníme jméno a nebudeme rozptýleni po celé zemi.‘ ⁹Proto se jeho jméno nazývá Babel (to je Zmatek), že tam Hospodin zmátl řeč veškeré země a lid rozehnal po celé zemi.“

2Kr 21:10-16 „¹⁰Ale Hospodin mluvil skrze své služebníky proroky: ¹¹ ‚Protože se judský král Menaše dopouští těchto ohavností, horších, než jakých se dopouštěli před ním Emorejci, že svedl k hříchu svými hnusnými modlami též Judu, ¹²toto praví Hospodin, Bůh Izraele: Hle, já uvedu zlo na Jeruzalém a na Judu. Každému, kdo o tom uslyší, bude znít v obou uších. ¹³Nad Jeruzalémem natáhnou měřicí šňůru jako nad Samariím a spustím olovnici jako na dům Achabův. Vydrhnu Jeruzalém, jako se vydrhne mísa, vydrhne se a překlolí. ¹⁴Pozůstatek svého dědictví zavrhnou, vydám je do rukou jeho nepřátel, v lup a plen všem jeho nepřátelům, ¹⁵protože se dopouštějí toho, co je zlé v mých očích, a urážejí mě ode dne, kdy vyšli jejich otcové z Egypta, až dodnes.‘ ¹⁶Také nevinné krve prolil Menaše velice mnoho, až jí naplnil Jeruzalém od jednoho konce k druhému. Navíc tu byl jeho hřích, kterým svedl k hříchu Judu, takže se dopouštěl toho, co je zlé v Hospodinových očích.“

2Kr 24:18-20 „¹⁸Sidkijášovi bylo jedenadvacet let, když začal kralovat, a kraloval v Jeruzalémě jedenáct let. Jeho matka se jmenovala Chamútal; byla to dcera Jirmejáš z Libny. ¹⁹Dopouštěl se toho, co je zlé v Hospodinových očích, zcela tak, jak se toho dopouštěl Jójakim. ²⁰Bylo to proto, že Hospodin svým hněvem stihl Jeruzalém i Judu, až je od své tváře i zavrhl. Sidkijáš se vzbouřil proti babylónskému králi.“

Jr 3:11-13 „¹¹Hospodin mi řekl: „Izraelská odpadlice je spravedlivější než ta věrolomnice judská. ¹²Jdi a provolej směrem k severu tato slova: Navrat' se, izraelská odpadlice, je výrok Hospodinův, já se na vás neosopím, neboť jsem milosrdný, je výrok Hospodinův, nechovám hněv navěky. ¹³Poznej však svou nepravost, dopustila ses nevěry vůči Hospodinu, svému Bohu, zaměřila jsi své cesty k bohům cizím, pod kdejaký zelený strom, mne jsi neposlouchala, je výrok Hospodinův.“

PO 6. ledna – Víra pod tlatem

Da 1:3-6 „³Pak rozkázal král Ašpenazovi, vrchnímu nad dvořany, aby přivedl z Izraelců, a to z královského potomstva a ze šlechty, ⁴jinochy bez jakékoli vady, pěkného vzhledu, zběhlé ve veškeré moudrosti, kteří si osvojili poznání, rozumějí všemu vědění a jsou schopni stávat v královském paláci a naučit se kaldejskému písemnictví a jazyku. ⁵Král pro ně určil každodenní přiděl z královských lahůdek a z vína, které pil při svých hodech, a dal je vychovávat po tři roky. Po jejich uplynutí měli stávat před králem. ⁶Z Judejců byli mezi nimi Daniel, Chananjáš, Mišael a Azarjáš.“

Da 1 „¹Ve třetího roce králování Jójakíma, krále judského, přitáhl Nebúkadnesar, babylónský král, k Jeruzalému a oblehl jej. ²Panovník Hospodin mu vydal do rukou judského krále Jójakíma a část nádob Božího domu. Nebúkadnesar je dopravil do země Šineáru, do domu svého božstva; nádoby dal dopravit do klenotnice svého boha. ³Pak rozkázal král Ašpenazovi, vrchnímu nad dvořany, aby přivedl z Izraelců, a to z královského potomstva a ze šlechty, ⁴jinochy bez jakékoli vady, pěkného vzhledu, zběhlé ve veškeré moudrosti, kteří si osvojili poznání, rozumějí všemu vědění a jsou schopni stávat v královském paláci a naučit se kaldejskému písemnictví a jazyku. ⁵Král pro ně určil každodenní přiděl z královských lahůdek a z vína, které pil při svých hodech, a dal je vychovávat po tři roky. Po jejich uplynutí měli stávat před králem. ⁶Z Judejců byli mezi nimi Daniel, Chananjáš, Mišael a Azarjáš. ⁷Velitel dvořanů jim změnil jména: Danielovi dal jméno Beltšasar, Chananjášovi Šadrak, Mišaelovi Měšak a Azarjášovi Abed-nego. ⁸Ale Daniel si předsevzal, že se neposkvrní královskými lahůdkami a vínem, které pil král při svých hodech. Požádal velitele dvořanů, aby se nemusel poskvrňovat. ⁹A Bůh dal Danielovi dojít u velitele dvořanů milosrdenství a slitování. ¹⁰Velitel dvořanů však Danielovi řekl: „Bojím se krále, svého pána, který vám určil pokrm a nápoj. Když uvidí, že jste v tváři přepadlejší než jinoši z vašich řad, připravíte mě u krále o hlavu.“ ¹¹Daniel tedy navrhl opatrovníkovi, kterého určil velitel dvořanů nad Danielem, Chananjášem, Mišaelem a Azarjášem: „Zkus to se svými služebníky po deset dní. Ať nám dávají k jídlu zeleninu a k pití vodu. ¹³Potom porovnáš vzhled náš a vzhled jinochů, kteří jedli královské lahůdky, a učiň se svými služebníky podle toho, co uvidíš.“ ¹⁴Opatrovník je v té věci vyslyšel a zkusil to s nimi po deset dní. ¹⁵Po uplynutí deseti dnů se ukázalo, že jejich vzhled je lepší; byli statnější než ostatní jinoši, kteří jedli královské lahůdky. ¹⁶Opatrovník tedy odnášel jejich lahůdky a víno, které měli pít, a dával jim zeleninu. ¹⁷A Bůh dal těm čtyřem jinochům vědění a zběhlost ve veškerém písemnictví a moudrosti. Danielovi dal nadto porozumět všem viděním a snům. ¹⁸Po uplynutí doby, kdy podle králova nařízení měli být předvedeni, přivedl je velitel dvořanů před Nebúkadnesara. ¹⁹Král s nimi rozmlouval a žádný mezi nimi nebyl shledán takový jako Daniel, Chananjáš, Mišael a Azarjáš. Proto stávali před králem. ²⁰Pokud šlo o porozumění moudrosti, které od nich král vyžadoval, shledal, že desetkrát předčí všechny věšce a zaklínače, kteří byli v celém jeho království. ²¹A Daniel tam zůstal až do prvního roku vlády krále Kýra.“

ÚT 7. ledna – Pevné rozhodnutí

Da 1:8,9 „⁸Ale Daniel si předsevzal, že se neposkvrní královskými lahůdkami a vínem, které pil král při svých hodech. Požádal velitele dvořanů, aby se nemusel poskvrňovat. ⁹A Bůh dal Danielovi dojít u velitele dvořanů milosrdenství a slitování.“

Gn 1:29 „Bůh také řekl: „Hle, dal jsem vám na celé zemi každou bylinu nesoucí semena i každý strom, na němž rostou plody se semeny. To budete mít za pokrm.“

ST 8. ledna – Bezchybní a hezčí

Da 1:4,14-17 „⁴[Přivedl] jinochy bez jakékoli vady, pěkného vzhledu, zběhlé ve veškeré moudrosti, kteří si osvojili poznání, rozumějí všemu vědění a jsou schopni stávat v královském paláci a naučit se kaldejskému písemnictví a jazyku.

¹⁴Opatrovník je v té věci vyslyšel a zkusil to s nimi po deset dní. ¹⁵Po uplynutí deseti dnů se ukázalo, že jejich vzhled je lepší; byli statnější než ostatní jinoši, kteří jedli královské lahůdky. ¹⁶Opatrovník tedy odnášel jejich lahůdky a víno, které měli pít, a dával jim zeleninu. ¹⁷A Bůh dal těm čtyřem jinochům vědění a zběhlost ve veškerém písemnictví a moudrosti. Danielovi dal nadto porozumět všem viděním a snům.“

Lv 22:17-25 „¹⁷Hospodin dále mluvil k Mojžíšovi: ¹⁸„Mluv k Áronovi a jeho synům i ke všem Izraelcům. Řekněš jim: Kdo by z izraelského domu nebo z těch, kdo přebývají v Izraeli jako hosté, přinesl svůj dar při různých svých slibech nebo dobrovolných závazcích a přinesl jej jako obět' zápalnou Hospodinu, ¹⁹aby ve vás našel zalíbení, dá samce bez vady ze skotu, z ovčí nebo z koz. ²⁰Neprinesete nic, co by mělo vadu, neboť byste tím nedošli zalíbení. ²¹Když někdo připraví hod obětí pokojné pro Hospodina ze skotu nebo z bravu, aby splnil slib, nebo jako dobrovolný dar, pak jen obět' bez vady dojde zalíbení; nesmí na ní být žádná vada. ²²Nic slepého nebo polámaného či zmračeného nebo vředovitého, svrabovitého či lišejovitého nepřinesete Hospodinu a nevložíte z toho na oltář ohnivou obět' pro Hospodina. ²³Býka nebo jehně s příliš dlouhými nebo zakrslými údy můžeš dát jako dobrovolný dar, ale při slibu nenajdou zalíbení. ²⁴Zvíře s varlaty rozmáknutými, roztláčenými, odrážnutými nebo pořežanými nepřinesete Hospodinu. To ve své zemi dělat nebudete. ²⁵Ani od cizince nepřinesete pokrm svému Bohu z takových zvířat, neboť jsou porušená, mají vadu; ta vám nezískají zalíbení.“

Lv 21:16-24 „¹⁶Hospodin dále mluvil k Mojžíšovi: ¹⁷„Mluv k Áronovi: Když se v pokoleních tvého potomstva vyskytne muž, který by měl nějakou vadu, nepřiblíží se, aby přinášel chléb svého Boha. ¹⁸Nepřiblíží se žádný muž s vadou: nikdo slepý nebo kulhavý nebo se znetvořenou tváří nebo s některým údem příliš dlouhým, ¹⁹nebo kdo by měl zlomenou nohu nebo zlomenou ruku, ²⁰nebo hrbatý nebo zakrnělý nebo se skvrnou na oku nebo postižený svrabem nebo lišejem nebo s rozdrčenými varlaty. ²¹Nikdo z potomstva kněze Árona, kdo by měl nějakou vadu, se nepřiblíží, aby přinášel ohnivé oběti Hospodinovy. Má vadu, nepřiblíží se, aby přinášel chléb svého Boha. ²²Chléb svého Boha z velesvatých i svatých darů smí jíst. ²³Ale nesmí přistupovat k oponě a nepřiblíží se k oltáři, neboť má vadu, aby neznesvil prostory mé svatyně. Já jsem Hospodin, já je posvěcuji.“ ²⁴Mojžíš to vyhlásil Áronovi, jeho synům a všem Izraelcům.“

Ga 2:19,20 „¹⁹Já však, odsouzen zákonem, jsem mrtev pro zákon, abych živ byl pro Boha. Jsem ukřižován spolu s Kristem, ²⁰nežiji už já, ale žije ve mně Kristus. A život, který zde nyní žiji, žiji ve víře v Syna Božího, který si mne zamiloval a vydal sebe samého za mne.“

Mt 16:24-26 „²⁴Tedy řekl Ježíš svým učedníkům: „Kdo chce jít za mnou, zapřít sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mne. ²⁵Neboť kdo by chtěl zachránit svůj život, ten o něj přijde; kdo však ztratí svůj život pro mne, nalezne jej. ²⁶Jaký prospěch bude mít člověk, získá-li celý svět, ale svůj život ztratí? A zač získá člověk svůj život zpět?“

2K 4:15-18 „¹⁵To všechno je kvůli vám, aby se milost ve mnohých hojně rozmáhala, a tak přibývalo i díky k slávě Boží. ¹⁶A proto neklesáme na mysli: i když navenek hyneme, vnitřně se den z dne obnovujeme. ¹⁷Toto krátké a lehké soužení působí přenesmírou váhu věčné slávy ¹⁸nám, kteří nehledíme k viditelnému, nýbrž k neviditelnému. Viditelné je dočasné, neviditelné však věčné.“

ČT 9. ledna – Závěrečná zkouška

Da 1:17-21 „¹⁷A Bůh dal těm čtyřem jinochům vědění a zběhlost ve veškerém písemnictví a moudrosti. Danielovi dal nadto porozumět všem viděním a snům. ¹⁸Po uplynutí doby, kdy podle králova nařízení měli být předvedeni, přivedl je velitel dvořanů před Nebúkadnesara. ¹⁹Král s nimi rozmlouval a žádný mezi nimi nebyl shledán takový jako Daniel, Chananjáš, Mišael a Azarjáš. Proto stávali před králem. ²⁰Pokud šlo o porozumění moudrosti, které od nich král vyžadoval, shledal, že desetkrát předčí všechny věšce a zaklínače, kteří byli v celém jeho království. ²¹A Daniel tam zůstal až do prvního roku vlády krále Kýra.“

Jb 38:36 „Kdo dal ibisovi moudrost a kohoutovi rozum?“

Př 2:6 „Neboť moudrost dává Hospodin, poznání i rozumnost pochází z jeho úst.“

JK 1:5 „Má-li kdo z vás nedostatek moudrosti, ať prosí Boha, který dává všem bez výhrad a bez výčitek, a bude mu dána.“